

Kouvolan kaupunki
PL 85
45101 KOUVOLA

Lausuntopyyntönnä 28.5.2025

**Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen lausunto, päivitetty maankäytön rakennemalli
Kouvola 2050, Kouvola**

Asia

Kouvolan kaupunki on päivittänyt vuodelta 2012 peräisin olevan kaupungin rakennemallin. Uusi koko kaupungin käsittävä maankäytön strateginen suunnitelma ja tulevaisuuden kehityskuva tähtää vuoteen 2050. Se taustoittaa kaupungin yleiskaavoitusta sekä tuottaa tietoa kaupungin eri hallintokuntien pitkän tähtäimen suunnittelulle, maanhankinnalle ja palveluiden järjestämiselle kaupungin eri osissa.

Lausunto

Kouvolan päivitettyssä rakennemallissa on tavoiteltu alueiden käyttöä ja rakentamista onnistuneesti siten, että siinä luodaan edellytyksiä hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä.

Rakennemallista on havaittavissa, että Kouvola on selvittänyt kaupungin tulevaisuuden väestönkehitystä ja haluaa välttää ylisuurista kasvuodotuksista johtuvat aluevaraukset. Työmatkat ja palvelujen saatavuus onnistuvat enenevässä määrin kevyen liikenteen keinoin sekä julkisen liikenteen avulla. Näin rakennemalli tukee yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja ilmastotavoitetta. Rakennemalli osoittaa selkeästi Kouvolan keskeiset elinkeinoelämän vetovoima-alueet ja kehityskohteet, joiden kehittämiseen Kouvola tulee siis ensisijaisesti panostamaan.

Luonto

Päivitetty rakennemalli on onnistunut ja ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden, sini-viheryhteydet, virkistyskäytön sekä maisema-arvot. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen 7.2.2025 annetussa lausunnossa em. teemoista esitettyjä asioita oli hyvin otettu mukaan tarkasteluun.

Kulttuuriympäristöarvot

Rakennemallissa on ansiokkaasti esitetty valtakunnalliset ja maakunnalliset arvoalueet, mutta mahdollisiin paikallisiin maisema- ja

26.8.2025

kulttuuriympäristöalueisiin ei rakennemallissa oteta kantaa. Nämä tulee kuitenkin huomioida tarkemmassa yleis- ja asemakaavoituksessa.

Raportin kohdassa 8.5. arvioidaan rakennemallin vaikutuksia kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön. Lukua lukiessa huomio kiinnittyy siihen, että toisin kuin muiden vaikutusten osalta, huomioitavat arvoalueet ja arvot todetaan heti alkuun rajoitteiksi. Vaikka myöhemmissä kappaleissa asiaa pohditaan laajemmin, alun negatiiviset vaikutukset leimaavat koko aihealueen. Viitaten muiden osien rakenteeseen, kannattaisi harkita kappaleen 3 nostamista ensimmäiseksi.

Aiheeseen parempi esitys olisi seuraava (kursiivilla):

*8.5 Kaupunkikuva, maisema, kulttuuriperintö ja rakennettu ympäristö
Kaupunkikuvan kehittämisessä uuden rakentamisen sovittaminen vanhaan rakenteeseen vaatii usein tasapainottelua sekä monialaista yhteistyötä onnistuneiden lopputulosten saavuttamiseksi. Arvokohteiden kehittämisen osalta on useimmiten tarpeen tehdä yhteistyötä esimerkiksi alueellisen vastuumuseon kanssa. Toisaalta ajallisesti kerrostuneet ympäristöt muodostavat houkuttelevia kävely-ympäristöjä ja voivat olla pitkällä aikavälillä rikkaus. Kulttuuriympäristöt, maisema-alueet ja näihin kytkeytyvien reittien ja virkistysalueiden turvaaminen voivat tuoda seuduille myös taloudellisia hyötyjä samalla vahvistaen alueiden identiteettiä ja vetovoimaisuutta: alueiden avulla voidaan houkutella uusia asukkaita sekä esimerkiksi matkailualan yrittäjiä.*

Rakennemallissa sekä sen liiteaineistoissa on osoitettu keskeisimmät arvot, jotka on tarpeen turvata. Näihin kuuluu esimerkiksi kulttuuriympäristö-, maisema- ja muut suojelualueet. Maiseman arvoja sisältävien alueiden mahdollisessa kehittämisessä on huomioitava alueiden arvot. Arvoalueiden sijoittuminen asettaa rajoitteita kyseisten alueiden kehittämiselle sekä arvoalueille sijoitettavalle toiminnalle, mutta myös toiminnalle, joka sijaitsee arvoalueiden lähellä. Esimerkiksi arvokkaiden maisema-alueiden yhteyteen voi olla tarpeellista esittää puskurivyöhykkeitä, jotta arvot säilyvät.

Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja täydentäminen muuttavat kaupunkikuvaa, maisemaa sekä ympäristöä kokonaisuutena erityisesti tiivistyvällä asumisen ydinalueella ja keskeisen kaupunkirakenteen alueella. Vuoden 2025 tilanteessa jo todetut arvot tulee lähtökohtaisesti turvata tuleville sukupolville ja ne on siten huomioitava alueiden kehittämisessä.

Erityisesti Kouvolan matkakeskuksen alueella ja keskustassa sekä Myllykoskella ja Inkeröisissä on oletettavaa, että kaupunkikuva kehittyy nykyistä urbaanimmaksi. Samankaltainen kehitys on mahdollista raideliikenteen seisakkeiden läheisyydessä, mikäli maankäytön kehitys voimistuu esimerkiksi lisääntyneen raideliikenteen tai Itäradan käyttöönoton vuoksi. Erityisesti hyvillä liikenteellisillä sijainneilla olevat vanhat teollisuusalueet voivat uudistua sekä esimerkiksi osittain muuntua

26.8.2025

uusien elinkeinojen käyttöön. Tämä voi elävöittää kaupunkikuvaa. Lisäksi uudet elinkeinoelämän alueet voivat muuttaa kaupunkikuvaa tai alueen ilmettä erityisesti, jos nämä sijoittuvat haja-asutusalueelle. Yksityisen maanomistuksen ollessa kyseessä ovat kiinteistöjen kehittämistoiveet lähtöisin kiinteistönomistajasta. Kaupungilla on kuitenkin kaavoituksen kautta keskeinen rooli tulevan kaupunkikuvan määrittämisessä.

Lopuksi

Rakennemalli tulee tähänastisen työn perusteella edistämään Kouvolan kaupungin kehitystä vuorovaikutteisesti ja hallitusti. Työ tulee selkeyttämään kaupungin tahtotilaa ja tavoitetta tulevan kehityksen suunnasta. Rakennemalli on hyvä pohja tarkentuvalle suunnittelulle ja luvitukselle. Kartalle viety perusteltu suunnitelma on tarpeellinen esitys, kun halutaan kehittää ideaa Kouvolasta.

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Antti Pyysaari ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.

Tiedoksi

Kymenlaakson liitto
Kymenlaakson museo

Tämä asiakirja KASELY/117/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/117/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Perttola Pertti 26.08.2025 16:13

Esittelijä Pyysaari Antti 26.08.2025 16:13